

สิ่งดีงาม สวยไปไกล

จุดสารเพื่อการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย โดยพิพิธภัณฑสถานผ้า มหาวิทยาลัยนเรศวร
ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๔ เมษายน-พฤษภาคม ๒๕๕๑ <http://www.thaitextilemuseum.com>

กระเป๋้าผ้า

ผลงานพระเจ้าหลานเธอ

พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา

เพื่ออนุรักษ์ภูมิปัญญา
และสร้างรายได้ให้ชุมชน

เรียราย กับ เร็ยไร

ใช้ต่างกันอย่างไร

ถุงกระดาษเคลือบผ้า

มีดีใหม่รับลมร้อน

กระเป๋้าผ้า...ทำกะมื่อ

ตำนานถุงกระดาษ

เคล็ดลับง่าย ๆ

ขจัดคราบชา กาแฟ

กระเป๋้าผ้าใบโปรดของ

เกษร ทังมั่งมี

มาใช้กระเป๋าผ้ากันเถอะ

สวัสดีค่ะ จุลสารเส้นฝ้าย สายไหมฉบับนี้ ร่วมรณรงค์ลดภาวะ
โลกร้อนค่ะ

คุณทราบมั๊ยคะว่า ทั่วโลกมียอดการใช้ถุงพลาสติก ๕ แสนล้าน
ถึงล้านล้านใบต่อปี หรือเฉลี่ยทุก ๑ นาที มีการใช้ถุงหิ้วอย่างน้อย ๑ ล้าน
ใบ พลาสติกจำนวน ๕ แสนล้านใบนี้ ใช้พลังงานการผลิตจากน้ำมัน
จำนวน ๙ พันล้านลิตร ถ้าเปรียบเทียบพลังงานที่ใช้ผลิตถุงพลาสติก ๘.๗
ใบ สามารถเปลี่ยนไปเป็นน้ำมันให้รถวิ่งได้ไกล ๑ กิโลเมตร และทุกตาราง
กิโลเมตรทั่วโลก จะมีขยะพลาสติกอยู่ราว ๔๖,๐๐๐ ชิ้น ถุงพลาสติก
แต่ละใบต้องใช้เวลาหลายร้อยปี หรืออาจถึงพันปีกว่าจะย่อยสลายหมด
ไปจากโลกใบนี้ หากนำไปเผาก็ทำให้เกิดสารประกอบไฮโดรคาร์บอน
ซึ่งเกิดมลพิษ ทำให้โลกร้อน แต่ถ้าทุกคนหันมาใช้ถุงผ้าเพียงสัปดาห์ละ
๑ วัน จะช่วยลดการใช้ถุงพลาสติกได้มากกว่า ๑๐๐ ล้านถุงต่อปีทีเดียว

ทำอย่างไรให้คนหันมาใช้ถุงผ้า...ตอนนี้หลาย ๆ ประเทศออก
กฎหมาย อย่างบังกลาเทศและออสเตรเลีย ได้ประกาศห้ามใช้ถุงพลาสติก
ขณะที่ไอร์แลนด์มีการเรียกเก็บภาษีถุงพลาสติก ประเทศสิงคโปร์ได้
กำหนดให้วันพุธแรกของเดือนเป็นวันพกถุงผ้าช้อปปิ้ง เมืองลีเฟรปด์ส์
รัฐมานิโทบา ในประเทศแคนาดา ก็ได้ประกาศตัวเป็นเมืองปลอด
ถุงพลาสติก และช่วงต้นปี ๒๕๕๐ ซานฟรานซิสโกเป็นเมืองแรกของสหรัฐฯ
ที่เริ่มรณรงค์ต่อต้านการใช้ถุงพลาสติก หลังจากนั้นก็แพร่ขยายไปถึง
เบิร์กเลย์ ฮองกงก็ออกกฎหมายใหม่ ให้นักช้อปปิ้งบนเกาะต้องจ่าย
ค่าธรรมเนียมใช้ถุงพลาสติกภายในปี ๒๕๕๒ วิธีนี้คาดว่าจะลดการใช้
ถุงพลาสติกได้ราว ๕๐ ล้านถุง

แล้วประเทศไทยล่ะ...เริ่มจากตัวเราก่อนก็ได้ค่ะ อย่างตัวบอกร
เองจะถือถุงผ้าทุกครั้งเวลาไปซื้อกับข้าว อาหารและของใช้จำเป็น วันแรก
ที่ถือไปได้รับคำชมจากลูกค้าด้วยกันว่า ดีจังเลย ประหยัดและยังช่วยลด
โลกร้อนอีก ฝ่ายแม่ค้าก็บอกว่า จะทำถุงผ้าแจกให้แก่ลูกค้าประจำ ที่น่า
ชื่นใจก็คือ อีกไม่กี่วันต่อมา ลูกค้าคนหนึ่งเป็นผู้ชายเสียด้วย สะพาย
กระเป๋าผ้าไปซื้อกับข้าว พลังบอกใคร ๆ ว่าช่วยลดโลกร้อน

เชื่อเถอะค่ะว่า ก้อนหินเพียงก้อนเดียวที่โยนลงไปในสระน้ำ ย่อม
สร้างแรงกระเพื่อมได้บ้างไม่มากนักน้อย อยู่ที่ว่าคุณจะเริ่มหยิบบก้อนหิน
เมื่อไหร่เท่านั้น...

ข้อมูล ทนั้สือพิมพ์กรุงเทพฯธุรกิจ ฉบับวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

ทนั้สือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ ฉบับวันที่ ๒๑ - ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

ประโยชน์ใช้กระเป๋า

เก็บมาฝากจากพิพิธภัณฑ์ผ้า	๓
ผ้าไทยใกล้บ้าน	๔
ดนตรีกับผ้าไทย	๕
เรื่องเล่าจากข้าวของเครื่องแต่งกาย	๖
เสกสรร ปั่นแต่ง	๗
กิจกรรมดี ๆ ที่พิพิธภัณฑ์ผ้า	๘
รื่นรมย์ทกวี	๙
เดลิ่ดล้งง่าย ๆ สบายรอยเปื้อน	๑๐
ร้อยร้อย ถ้อยความ	๑๐
เล่นเกม	๑๑

ติดตามเรื่องราวอันทรงคุณค่าจาก

ภูมิปัญญาของคนไทย

ได้ในรายการคุณค่าปัญญาไทย

ทุกวันพฤหัสบดี

เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๓.๓๐ น.

ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยนเรศวร

เอฟเอ็ม ๑๐๗.๒๕ เมกกะเฮิรทซ์

และทาง www.thaiuradio.com

www.nuqmradio.com

ถุงกระดาษเคลือบผ้า

มิติใหม่ รับโลกร้อน

เคยใช้แต่ถุงกระดาษ หรือไม่ก็ถุงผ้า อย่างใดอย่างหนึ่ง ถ้าอยากใช้ทั้งสองอย่างก็ต้องหิ้วทั้งสองใบ แต่เดี๋ยวนี้เรามีทั้งสองอย่างในใบเดียวแล้ว ด้วยวิวัฒนาการถุงกระดาษเคลือบด้วยผ้า

ถุงกระดาษเคลือบผ้า ถูกผลิตขึ้นเพื่อแทนที่ถุงกระดาษเคลือบพลาสติกที่เราคุ้นเคยกันดี ด้วยตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อม กับภาวะโลกร้อน ของบริษัท เอเชีย เปเปอร์เบค จำกัด ทั้งนี้จากการพิจารณาว่า วัสดุที่นำมาผลิตถุงโดยไม่มีปัญหา กับสิ่งแวดล้อมนั้นมีอยู่ ๒ อย่างที่ได้รับการยอมรับ คือ กระดาษและผ้า ซึ่งมีคุณสมบัติต่างกัน ถุงกระดาษจะมีความแข็ง ตัดเป็นชิ้นและขึ้นเป็นรูปทรงต่างๆ ได้ง่าย ขณะที่ผ้ามีความนุ่ม จัดเป็นรูปทรงได้ยาก มีการนำคุณสมบัติทั้ง ๒ มาผสมผสานกัน และพัฒนาขึ้นเป็นถุงกระดาษผ้า

กรรมวิธีในการทำถุงกระดาษผ้าไม่ใช่่ง่าย ๆ นะคะ ไม่ใช่แค่นำเอาผ้าผืน ๆ มาแปะลงบนกระดาษ และรีดให้เรียบเนียนแบบสูญญากาศเท่านั้น แต่มันเป็น ขบวนการย่อยสลายทำให้ผ้าปนเป็นผงและขึ้นเป็นรูปทรงใหม่ ชนิดที่เรียกว่าเป็นเนื้อเดียวกับกระดาษเลยทีเดียว ถ้านึกไม่ออก อธิบายให้ง่ายขึ้นก็คือ ทุกคนคงเคยเห็นถุงกระดาษเคลือบด้วยพลาสติกใช่ไหมคะ นั่นล่ะค่ะ แบบเดียวกันเลย แต่แทนที่จะเคลือบด้วยพลาสติก ก็เปลี่ยนมาเป็นผ้าแทน

ถุงกระดาษเคลือบผ้า นับว่าเป็นสิ่งใหม่ ใช้ต้นทุนสูง จึงมีราคาสูงตามไปด้วย คนไทยอาจจะบอกว่าแพง แต่สำหรับในต่างประเทศกลับได้รับความสนใจ เนื่องจากเขาเห็นมูลค่าเพิ่มของสินค้านี้ อย่างไรก็ตาม เมื่อมีการพัฒนาต่อไป คนไทยก็อาจจะได้ซื้อถุงกระดาษเคลือบผ้าในราคาประหยัดก็เป็นได้

เอาเถอะ อย่างน้อย ๆ เราก็ได้ทิ้งใบความคิดสร้างสรรค์ของคนไทย ที่ได้คิดได้ทำอะไรให้ชาวต่างชาติได้ใช้บ้าง

“กรรมวิธีในการทำถุงกระดาษผ้าไม่ใช่่ง่าย ๆ ไม่ใช่แค่นำเอาผ้าผืน ๆ มาแปะลงบนกระดาษ และรีดให้เรียบเนียนแบบสูญญากาศเท่านั้น แต่มันเป็น ขบวนการย่อยสลายทำให้ผ้าปนเป็นผงและขึ้นเป็นรูปทรงใหม่ ชนิดที่เรียกว่าเป็นเนื้อเดียวกับกระดาษเลยทีเดียว เหมือนกับถุงกระดาษเคลือบพลาสติก แต่เปลี่ยนมาเป็นผ้าแทน”

ข้อมูล จากเว็บไซต์ประจำชาติธุรกิจ
ฉบับวันที่ ๑๘ - ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๐

กระเป๋้า ผลงานพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา เพื่ออนุรักษ์ภูมิปัญญาและสร้างรายได้ให้ชุมชน

ในขณะที่ใคร ๆ ก็ใช้กระเป๋้า ตามกระแสช่วยลดภาวะโลกร้อน แต่หากย้อนหลังไปเมื่อปี ๒๕๔๙ ตอนนั้น กระเป๋้าได้รับการสนับสนุนจากพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่ออนุรักษ์ภูมิปัญญาและสร้างรายได้ให้กับชุมชน

เรื่องนี้เกิดขึ้นเมื่อช่วงปลายปี พ.ศ. ๒๕๔๙ พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภาเสด็จ - พระราชดำเนินเยี่ยมประชาชนที่ประสบอุทกภัยและดินถล่ม ที่บ้านแม่คู้ ตำบลบ้านดึก อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย พระองค์ได้ทอดพระเนตรลายผ้าของชาวไทพวน และหนึ่งในผู้ที่เฝ้าฯ รับเสด็จฯ ได้กราบทูลถึง กิ๊ทผ้าของชาวบ้านที่สูญหายไปกับสายน้ำ จึงทรงมีพระดำริให้ประทานกิ๊ทและอุปกรณ์ทอผ้าแก่กลุ่มประชาชน ชาวบ้านดึก เพื่อที่จะช่วยมีใ้งานฝีมือเหล่านี้สูญหายไป

“เราทอผ้าพื้นเมืองของสุโขทัย แล้วส่งไปให้พระองค์ท่าน ปรากฏว่าท่านทรงนำผ้าไป ออกแบบเป็นกระเป๋้า แล้วส่งแบบกลับมาให้ทางกลุ่มตัดเย็บออกมาเป็นชิ้นงาน ในรูปแบบ ทันสมัย แต่ขายได้ในราคาประหยัด” คำบอกเล่าของคุณรวีวรรณ ขนาดนิต ผู้ประสานงาน ระหว่างกลุ่มอาชีพทอผ้าอำเภอศรีสัชนาลัยกับผู้แทนพระองค์ท่าน

“เราพยายามนำผ้าทอของเรา เช่น ผ้าห่มลายสไบ ผ้าลายสอง ผ้ามุก ผ้าพื้น มา แปรรูปเป็นกระเป๋้าตามแบบของพระองค์ท่าน ส่วนผ้าจกคงต้องใช้เวลาอีกสักหน่อย เพราะผ้าจกมีราคาสูงและต้องอาศัยการดูแลรักษาอย่างดี”

คุณรวีวรรณ ขนาดนิต
ขณะให้สัมภาษณ์

พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา
ทอดพระเนตรการสาธิตการทอผ้า
โดยคุณรวีวรรณ ขนาดนิต ในงานพัชรกิติยาภา
การจัดแสดงผลงานจากโครงการพระดำริ
ส่วนพระองค์

นอกจากนี้ พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา ทรงดำริว่า งานฝีมือเหล่านี้ควรได้รับคำแนะนำและปรับปรุง รูปแบบ ลวดลาย และประยุกต์เพื่อเปิดตลาดให้กว้างขึ้น โดยทรง สนับสนุนให้ได้รับการพัฒนาฝีมือ เพื่อให้สามารถผลิตและ ออกแบบเองได้ต่อไป

ที่ผ่านมา กระเป๋้าผลงานการออกแบบของพระเจ้า หลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา ฝีมือการผลิตของชาวสุโขทัย ได้ไปจัดแสดงและจำหน่ายในงานของมูลนิธิเพื่อพึ่ง (ภาฯ) ยามยาก สภากาชาดไทย เพื่อนำรายได้ช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย ตามวัตถุประสงค์ของมูลนิธิ ซึ่งคุณรวีวรรณบอกว่า อีกไม่นาน อาจจะมีศูนย์ที่เปิดจำหน่ายผลิตภัณฑ์เหล่านี้โดยตรง ทั้งนี้ นอกจากกระเป๋้าผ้าแล้ว ยังอยู่ระหว่างการพัฒนาเป็นสินค้าอื่น ๆ อีก เช่น สายคล้องโทรศัพท์ และพวงกุญแจ

ด้วยพระกรุณาของพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา เราจึงได้ชื่นชมผลงานผ้าไทยในรูปแบบ แปลกใหม่ ในขณะที่ชาวอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ก็มีกำลังใจในการสานต่อและสร้างสรรค์ผลงานจาก ภูมิปัญญาไทยต่อไป

กระเป๋า ผลงานการออกแบบ
ของพระเจ้าหลานเธอ
พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา
ฝีมือการผลิตของกลุ่มอาชีพทอผ้า
อำเภอศรีสังขาลย์ จังหวัดสุโขทัย

เกษร ทังมั่งมี

“กระเป๋าดูดี ชักง่าย เก็บสะดวก”

“ชอบใช้กระเป๋าผ้าตั้งแต่สมัยเรียนมัธยมแล้วละคะ ส่วนใหญ่จะเป็นย่าม ใช้ไปโรงเรียนไม่ได้ ก็จะสะพายเวลาไปเที่ยว ไปธุระในช่วงวันหยุด จะถูกแซวว่าเป็นเด็กแม่่ว เด็กมั่ง” คำบอกเล่าของเกษร ทังมั่งมี ผู้สื่อข่าวบริษัท เอ็มเอสเอสเคเบิ้ลทีวีพิชฌุโลก นักสะสมกระเป๋าผ้าตัวง

“สมัยนั้นไม่ค่อยมีใครใช้ แต่เราชอบ พอมาทำงานก็ปรับเปลี่ยนจากย่ามเป็นกระเป๋าสะพาย เพื่อความเหมาะสม ชอบกระเป๋าที่ทำจากผ้าทอ เพราะดูดี ใช้ได้ทุกโอกาส คุ่มค่า ชักได้ง่าย เก็บก็ไม่เปลืองพื้นที่ และยังได้เผยแพร่วัฒนธรรมของไทยเราด้วย”

ด้วยความชอบนี้เอง เห็นที่ไหนเป็นต้องซื้อ เห็นใครใช้ถ้าชอบก็ขอเอาดี้อ ๆ กระเป๋าผ้าจึงกลายเป็นของสะสมไปโดยปริยาย ปัจจุบันมีอยู่ประมาณ ๒๐ ใบ ไม่ใช่บ่อย ทั้ง ๆ ที่ให้คนอื่นไปก็มาก

ไม่ใช่แค่นี้ เกสรยังชอบทำกระเป๋าผ้าเองด้วย กางเกง ผ้าถุงเก่า ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งลายไทย จะตัดแล้วนำมาเย็บต่อ ๆ กัน ด้วยมือของตนเอง กลายเป็นกระเป๋าใบใหม่ที่รับรองได้ว่าไม่มีใครเหมือน

ต่อกระแสของการลดภาวะโลกร้อน “ก็ดีนะ นอกจากจะสวยแก่แล้ว ยังช่วยลดโลกร้อนอีก แต่คนไทยเราเปลี่ยนยาก เพราะเคยชินกับการใช้ถุงพลาสติก วิถีแก้ไขคือต้องทำให้เป็นแฟชั่น มีคนเริ่มก่อนแล้วบอกต่อ เช่นในครอบครัวก็เริ่มจากพ่อแม่ ลูกก็จะทำตาม หรือในสถานที่ทำงาน เจ้านายใช้ก่อน แล้วรณรงค์ให้ลูกน้องใช้ คนก็จะใช้มากขึ้นเรื่อย ๆ ในที่สุดก็กลายเป็นแฟชั่น”

คุณละ...วันนี้ใช้กระเป๋าผ้าหรือยัง

ตำราขลุ่ยกระดาษ

ครูประจักษ์ : ฟางข้าว ขลุ่ยกระดาษสวยจังเลย

ฟางข้าว : ครูประจักษ์ สวัสดีค่ะ ฟางข้าวใช้ขลุ่ยกระดาษช่วยลดภาวะโลกร้อนนะคะ ยังมีอีกหลายใบเลยนะคะ สวย ๆ ทั้งนั้น เลือกใช้ไม้ขลุ่ยเลย คนทำไม้ไผ่ก็ช่างคิดนะคะ

ครูประจักษ์ : จะได้เป็นทางเลือกให้คนหันมาใช้ขลุ่ยกระดาษยังงั้นละจ๊ะ แต่ถ้าเป็นสมัยก่อนนั้นละจ๊ะ ไม่ได้มีให้เลือกมากหรอกนะคะ แล้วยังเป็นขลุ่ยกระดาษกันแหลมด้วยซ้ำ

ฟางข้าว : ขลุ่ยกระดาษกันแหลมก็ใส่ของได้ไม่มากสิคะ แล้วยังตั้งไม่ได้อีก ลำบากแย่

ครูประจักษ์ : นั้นเป็นช่วงแรก ๆ จ๊ะ พอถึงปี ๒๔๒๖ ก็มีผู้ปฏิวัติขลุ่ยกระดาษขึ้นใหม่ นั่นคือ ชาร์ล สติลเวลล์ อดีตทหารเกณฑ์ผู้ร่วมรบในสงครามกลางเมืองของสหรัฐฯ เป็นผู้คิดค้นเครื่องจักรผลิตขลุ่ยแบบใหม่ ได้สำเร็จ

ฟางข้าว : เดาว่าขลุ่ยกระดาษอันนี้ต้องมีกันแล้วแน่ ๆ เลย

ครูประจักษ์ : ใช้แล้วละจ๊ะ ขลุ่ยแบบใหม่นี้เป็นทรงสี่เหลี่ยมมีสันพับเข้าเหมือนกับขลุ่ยที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันนี้ละจ๊ะ แต่ยังคงมีสันห้าตาลเหมือนของเดิม ขลุ่ยแบบใหม่นี้มีชื่อด้วยนะ เรียกว่าขลุ่ยเปิดได้ เพราะถ้าขลุ่ย สะบัดหน่อยปากขลุ่ยก็เปิดแล้ว พอทำออกมาขายก็ได้รับความนิยมอย่างรวดเร็วเลยละจ๊ะ

ฟางข้าว : ก็แล้วละสิคะ สะดวกสบายขึ้นเยอะเลย เอ...แล้วขลุ่ยกระดาษในบ้านเราละคะ สมัยก่อนหน้าตาเป็นยังไง

ครูประจักษ์ : ขลุ่ยกระดาษในบ้านเราแหละหรอ ก็เริ่มจากขลุ่ยกระดาษที่พับจากกระดาษเก่า ๆ นะจ๊ะ จำพวกหนังสือพิมพ์ กระดาษเอกสาร นิตยสาร กระดาษสมุด บัตรสอบ หนังสือเรียน สารพัดชนิด ไปจนถึงถุงอาหารไก่ หรือถุงปูนซีเมนต์โหลเลย

ฟางข้าว : โอ้โห...แล้วเค้าพับกันเองหรอคะ

ครูประจักษ์ : พับเองสิจ๊ะ เริ่มจากตัดกระดาษให้ได้ตามขนาดที่ต้องการก่อน จากนั้นก็จัดเรียง แล้วเอาแป้งมันที่กวนจนเหนียวมาทา เสร็จแล้วก็พับตามรอยจนเป็นขลุ่ยสำหรับใส่ข้าวของ สารพัดชนิด ตั้งแต่อาหารสด อาหารแห้ง อย่างข้าวสาร ถัวยั่ว แขนก เนื้อหมู พริก หอม แดงกวาง หรือแม้แต่ของใช้อย่างถุงเท้า สบู่ แป้ง ก็ใช้ขลุ่ยกระดาษแบบนี้ทั้งนั้นละจ๊ะ

ฟางข้าว : เรียกว่าพับขายกันเป็นอาชีพเลยใช้มั๊ยคะ

ครูประจักษ์ : ใช้จ๊ะ ตอหเด็ก ๆ ครูก็เคยช่วยยายพับขลุ่ยกระดาษขายด้วยนะ สนุกมากเลย แล้วยังได้สตางค์ ใช้ด้วย แต่เดี๋ยวนี้อาชีพนี้คงไม่มีแล้วละ เพราะคนหันมาใช้ขลุ่ยพลาสติกแทนกันหมด

ฟางข้าว : เสียตายจัง ฟางข้าวเลยไม่ได้เห็นวิธีการพับขลุ่ยกระดาษเลย แต่เอ๊ะ...เรย์รับรู้จากครูประจักษ์ได้นี่นา

ครูประจักษ์ : ขอให้สนใจจริง ๆ เถอะ ครูหะพร้อมอยู่แล้ว

ข้อมูล หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ

ฉบับวันที่ ๒๐ - ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

กระเป๋าผ้า...ทำกะมื่อ

ไม่ได้ใช้ศัพท์วัยรุ่น เพื่อหวังจะกระซอกตัวเองหรือคนตะ
ทำกะมื่อที่ว่าเป็นชื่อร้านของคุณอรวรรณ เพชรนาถ หรือคุณบุษ
กับผลงานกระเป๋าผ้าแพ้นท์ที่มาจากฝีมือของตัวเอง

“เริ่มทำเมื่อเดือนมิถุนายนปีที่แล้วนี่เอง ก่อนหน้านี้เป็นครู แต่
อยากทำงานฝีมือตามความถนัดของตัวเอง ก็เลยเริ่มจากการแพ้นท์
กระเป๋า”

กระเป๋าทำมาจากผ้าดิบ ซึ่งคุณบุษบอกว่าต้องเลือกผ้าดิบที่ไม่
แข็งและไม่อ่อนจนเกินไป มีความละเอียดพอสมควร ขึ้นแรกออกแบบ
กระเป๋ารูปทรงและขนาดต่าง ๆ ส่งให้ร้านตัดเย็บ แล้วจึงกลับมาลงมือ
แพ้นท์ สีที่ใช้เป็นสีสำหรับการแพ้นท์ผ้าโดยเฉพาะ แต่ในบางรูปแบบเมื่อ
ตัดผ้าเสร็จแล้ว ต้องแพ้นท์ก่อนแล้วจึงส่งให้ร้านเย็บเป็นกระเป๋า จาก
ลวดลายง่าย ๆ ก็ค่อย ๆ ละเอียด ซับซ้อนมากขึ้นเรื่อย ๆ จนมีความ
หลากหลาย นอกจากนี้ยังแพ้นท์ตามแบบที่ลูกค้าต้องการด้วย”

“ลวดลายที่นิยม คือการ์ตูนทั่วไป เช่น หมิพู อุตุราแมนจะนิยมมาก คงจะเพราะเป็นลวดลายกลาง ๆ ใช้ได้ง่าย”

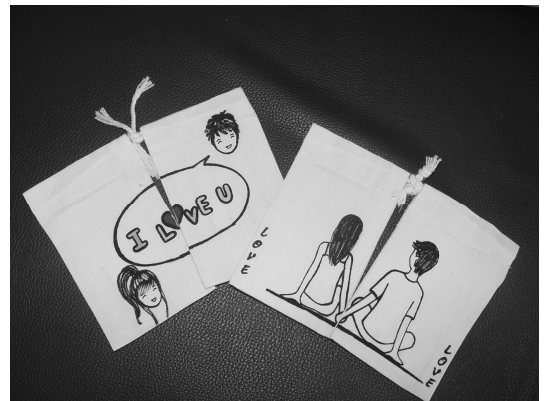
“ร้านทำกะมื่อ เกิดขึ้นก่อนที่จะมีกระแสแรงคิใช้กระเป๋าผ้า
เพื่อช่วยลดภาวะโลกร้อนเสียอีก พอมีกระแสนี้ก็ทำให้มียอดขาย
เพิ่มขึ้น ได้รับเชิญไปขายตามงานต่าง ๆ มากขึ้น แต่เราก็มีคู่แข่ง
เพิ่มขึ้นด้วย ต้องพยายามทำสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ”

ร้านทำกะมื่อ ไม่ได้มีแต่กระเป๋าผ้าอย่างเดียว ยังมีเสื้อยืด
รองเท้าย โปสการ์ด ปกสมุดโน้ต ฯลฯ งานทุกอย่างที่สามารถแพ้นท์ได้
ทางร้านยินดีรับสั่งทำทุกอย่าง

ไปพิสูจน์ฝีมือของคุณบุษได้ในยามค่ำคืนที่ไนท์บาร์ชา และทุก
เย็นวันอังคาร ที่ตลาดนัดมหาวิทยาลัยนเรศวร ในขณะที่เตรียมพบกับ
ร้านทำกะมื่อเต็มรูปแบบที่ NU PLAZA บริเวณข้างมหาวิทยาลัยนเรศวร
ในเดือนมิถุนายนนี้ พร้อมมุมพิเศษ

“ภายในร้านจะมีมุมให้ลูกค้าสามารถไปนั่งทำเองได้ เรามีอุปกรณ์ให้ จากที่เคยสั่งเราทำ ก็เป็นทำ
ตามใจตัวเอง ทำแล้วจะฝากขายที่ร้านก็ยินดี เพราะปัจจุบันเราก็รับฝากขายงานของเพื่อน ๆ นื่อง ๆ อยู่แล้ว
เรียกว่าเป็นที่รวมของคนชอบงานทำมือ”

เป็นความตั้งใจเล็ก ๆ ของคนให้ แต่ผลที่ได้คือความสุขอันยิ่งใหญ่ร่วมกัน

กระเป๋าใส่โทรศัพท์มือถือรุ่นมีหน้าใจ
ออกแบบสำหรับซื้อเป็นคู่

สนใจติดต่อ ๐๘๖ ๘๕๒ ๒๙๙๒

เบ็ญทียากร

เมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ที่ผ่านมา บุคลากรของพิพิธภัณฑน์ผ้า ได้แก่ นายอชิรพงษ์ วงศ์ประสิทธิ์, นางสาววรรณชลิ กุลศรีไชย และนางสาว ทัดทริยา เรือนคำ เป็นวิทยากรฝึกอบรมเรื่อง การร้อยลูกปัดแบบต่าง ๆ ให้แก่นักศึกษา อาจารย์ และบุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ณ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก ตามโครงการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษา คณาจารย์ ตลอดจนบุคลากรของมหาวิทยาลัยฯ มีนิสัยรักการอ่านการศึกษาค้นคว้าตลอดชีวิต

ในการอบรมครั้งนี้วิทยากรได้ฝึกสอนร้อยลูกปัดเป็นเครื่องประดับ ได้แก่ สร้อยข้อมือ แหวนและต่างหู โดยมีผู้สนใจเข้ารับการอบรมประมาณ ๓๐ คน ได้ชิ้นงานกลับไปคนละหลายชิ้น ทั้งยังต้องการให้จัดการอบรมขึ้นอีก เพื่อทำเป็นเครื่องประดับอื่น ๆ เช่น สร้อยคอ และกรอบสำหรับใส่จตุคามรามเทพ เป็นต้น

รับรางวัล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุระพล ภาณุไพศาล รองอธิการบดีฝ่ายส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เป็นผู้แทนรับรางวัลสถาบันดีเด่นทางวัฒนธรรม จากนายนิรศ ปิยพฤทธิ รองผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งมอบให้แก่พิพิธภัณฑน์ผ้า มหาวิทยาลัยนเรศวร เป็นสถาบันที่มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม ที่ดำเนินการอนุรักษ์ ส่งเสริม สนับสนุนงานวัฒนธรรมอันหลากหลายในระดับท้องถิ่น ตามโครงการอนุรักษ์และสืบสานความหลากหลายทางวัฒนธรรม จัดโดยสภาวัฒนธรรมจังหวัดพิษณุโลก ร่วมกับสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพิษณุโลก เนื่องในวันอนุรักษ์มรดกไทย เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ที่ผ่านมา ณ โรงแรมอมรินทร์ลากูน พิษณุโลก

นิทรรศการผ้าชาวเขา

พิพิธภัณฑน์ผ้าจัดงานนิทรรศการ “ผ้าชาวเขา” ขึ้น เมื่อวันที่ ๒ - ๒๕ เมษายน ที่ผ่านมา ณ พิพิธภัณฑน์ผ้า มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยมีนายนิพนธ์ ศิริวัฒน์ รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลกเดินทางมาเป็นประธานเปิดงานเมื่อวันที่ ๒ เมษายน ภายในงานเป็นการจัดแสดงเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายและเครื่องประดับที่ใช้ในชีวิตประจำวัน รวมถึงพิธีกรรมต่าง ๆ ของชาวเขาทั้ง ๖ เผ่า ได้แก่ กะเหรี่ยง ม้งหรือมั่ว เมี่ยนหรือเย้า ลีซอหรือลีซอ อาข่าหรืออีเก้อ ลาหู่หรือมุเซอ ซึ่งได้รับความอนุเคราะห์จากศูนย์พัฒนาและส่งเสริมชาวเขา จังหวัดตาก

ทั้งนี้ชาวนั้นเป็นชนกลุ่มน้อยที่อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นเวลานาน โดยกระจายตัวอยู่ในภาคเหนือ ภาคกลางตอนบน ภาคตะวันตก และในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีชาวม้งอาศัยอยู่ที่จังหวัดเลยเพียงจังหวัดเดียว สำหรับจังหวัดพิษณุโลกมีชาวเขาเผ่าม้งอาศัยอยู่ที่ตำบลบ่อภาค อำเภอชาติตระการ รวมทั้งที่ตำบลนาบัว ตำบลเนินเพิ่ม และตำบลห้วยเฮี้ยะ อำเภอนครไทย

ปฏิทินกิจกรรม

ลำดับ	กิจกรรม	วัน เดือน ปี	สถานที่
๑	อบรมตุ๊กตาโครเซท	๒๗ - ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๑	พิพิธภัณฑ์ผ้า
๒	นิทรรศการเพลินทัศนาศาสนาผ้าอีสาน	กรกฎาคม - สิงหาคม ๒๕๕๑	พิพิธภัณฑ์ผ้า
๓	อบรมแต่งเสื้อสวยด้วยหลากหลายวัสดุ	๒๙ - ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๑	พิพิธภัณฑ์ผ้า
๔	อบรมจัดสวนถาด	๒๔ - ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๑	พิพิธภัณฑ์ผ้า
๕	อบรมตุ๊กตาวาดู	๑๒ - ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๑	พิพิธภัณฑ์ผ้า

* อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม*

สนใจสอบถามรายละเอียดได้ที่ ๐ ๕๕๒๖ ๑๐๐๐ ต่อ ๑๑๔๙

ภาพของกลุ่มคนที่วิ่งกรูเข้าไปเก็บเมล็ดข้าว ภายหลังเสร็จสิ้นพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ณ มณฑล
ท้องสนามหลวง ในวันที่ซบมงคล สร้างความซึ่งใจทุกที มีให้เห็นเพียงปีละครั้ง คอยย้ำเตือนให้ระลึกว่า เมล็ดข้าวและ
ชาวนา คือผู้ให้ชีวาเพื่อนมองไทย

“ข้าว” แผ่นดิน

ผืนแผ่นดินคือพลังก่อชีวิต

เมล็ดพันธุ์โพสพแม่แม่อำไพ

ชาวนาคือบรรพชนคนสยาม

แผ่นดินนี้จึงล้ำเลิศเกิดข้าวปลา

ซากควายชบทยบเท่าราวภูเขา

ร่องรอยแอกไถคราดอาจเย็นยัน

งอบสานทอหม้อห้อมพร้อมเคียวกล้า

ชาวนาผู้มีคุณอันมิ่งมิตร

ทุกหย้าเรือนเหมือนยางข้าวราวเนื้อหนึ่ง

เปิดข้าวปลาชาวนาแท้รู้แก่ใจ

ทุ่งข้าวร้างเกวียนผูกพันข้างหลังภาพ

ซากกระดูกทุกกลบกลืนผืนธานี

ผู้นิมิตวิญญานคือธารใส

ข้าวทุ่งไทยพิชพันธุ์ขวัญบุญญา

แทบทุกยามแม่ลำเค็ญเห็นความกล้า

เนิ่นนานมาจนบรรลุปัจจุบัน

กว่าทุกหย้ารู้เปิบค่าแทบอาลัย

ข้าวล้ำคณูเลี้ยงชีวิตก่อชีวิต

คืออาหารรสสุดินฟ้าทำลิจิต

เพียรผลิตพิชผลเลี้ยงคนไทย

กลับชิงชังบาดหมางกันนำหยันใหม่

สามัคคีกันไว้ได้ชีวิต

เหมือนตราบาปข้าวปลาหมดราศี

คงวิถียิ่งใหญ่ในพิพิธภัณฑ์

โดย วิชัย จันทร์สอน

จากนิตยสารหญิงไทย ฉบับพิเศษแรก เดือนมกราคม ๒๕๕๐

บุจัตคราบชา กาแฟ

เชื่อว่าหลายคนคงดื่มกาแฟหรือน้ำชาเป็นอาหารเช้าใช้มีัยคะ บางคนก็ไม่ใช่แค่เช้าอย่างเดียว ต่อให้รับประทานอาหารเช้าแล้ว ไม่ว่าจะป็นมือไหนก็ต้องตามด้วยกาแฟทุกครั้งไป เรียกว่าเป็นความเคยชินนั่นเอง แต่ก็อย่าให้มากเกินไปจนเป็นอันตรายต่อสุขภาพก็แล้วกัน มีกาแฟเป็นเพื่อนคู่กายอย่างนี้ ไม่ทราบว่าจะเคยประสบปัญหาทำชา กาแฟ หกใส่เสื้อผ้าแล้วซักไม่ออกบ้างหรือเปล่า ถ้าเคย ฟังทางนี้เลยคะ การขจัดคราบชา กาแฟนั้นทำได้ง่าย ๆ โดยวางเสื้อผ้าเป็อนลงในกะละมัง แล้วเทน้ำร้อนลงบนรอยเป็อน เทน้ำร้อนลงเรื่อย ๆ จนรอยเป็อนค่อย ๆ จางลง จากนั้นก็นำไปซักตามปกติ รอยคราบน้ำชา กาแฟก็จะไม่เหลือกวนใจคุณ หรือไม่ต้องถึงกับตัดใจทิ้งเสื้อผ้าเพียงเพราะความเปลอเรือขของคุณเองอีกต่อไปแล้วละคะ

เจ็ยราย - เจ็ยไร

"ฮู้ย ! จะเจ็ยไรอะไรกันจริงกันจังเจ็ย" เสียงบ่งของใครบางคนลอมลมา

"ไซงง ไซงงนี่ ใครจะมาเจ็ยรายอะไรเธอ" เสียงสั้นเครือกล้อเสียงตั้งค้ดงแกทกรกขี้งมา

"ก็เจ็ยก่อนนี่เข้าตึก เจอสมาคมเถ็องแห่ง ๆ เลย มาเจ็ยไรเง็งขริจาค้ออะไรซกอย่างเจ็ยแผละ เอ๊ะ!

เมื่อก็แกงพูดว่าอะไรนะ เจ็ยรายเธอ ?"

"ใช่ ก็เจ็ยรายง ที่นี่เพ็งโงงมาเมื่อก็งนะ"

"มาที่เลยนะใช่เจ้าแกง เสียงซ้อเจ้าของค้อลล์มน์เจ็ยร้อยถ้อยถ้อขความหมดเลย แกงท้องพูดว่า เจ็ยไร

ไรสระไฮไม่มลาย เจ็ยรายกับเจ็ยไร คำเจ็ยงต่างกันแถมความหมายก็ยงต่างกันอีกด้อย"

เจ็ยราย เป็งคำกริยา หมายถึง กระจายเกล็องไปท้อ เช่น พีแอมกิงข้าวจกเจ็ยรายไปท้อ ส่องคำว่

เจ็ยไร เป็งคำกริยาหม็องกัน หมายถึง ขอร้องให้ช้อยออกเง็งทำขุญตามสมัครใจ เช่น เจ็ยไรเง็งเพ็อง

สงเคราะห์ข้านเด็กกำพ้อ

สองคำนี้คนชอบใช้สลับสับเปล็ยงกันข้อย ๆ เพาะออกเสียงคล้ายกัน แต่ถ่าฟังดี ๆ แล้ว จะได้ยิบเสียงสั้นยาวตรงคำว่ "ไร" กับ "ราย" นั้นแผละ จำไว้แผละ เอไปใช้ผิด ๆ เต็ยงได้จายหน้าประชาจิกันพ้อดี

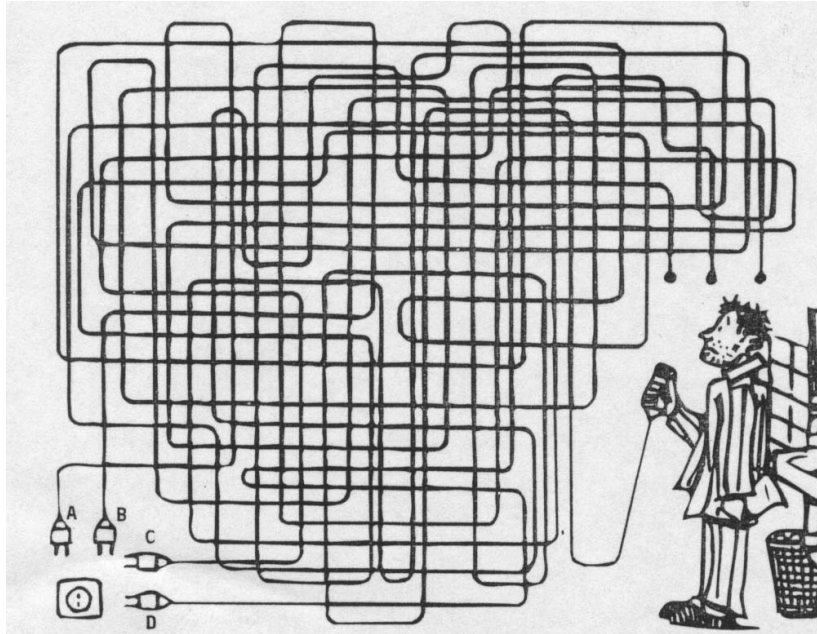
... แหมเทศนายาวชะงาชาดนี้คงจะใช่ไม่ผิดแล้วแหละพี เอเป็งว่าเต็ยงแกงเป็อนเอามาเจ็ยงค้อลล์มน์ให้ประชาจิก้าได้อ่านกันอย่างถ้อนท้อเลยก็แล้วกันนะจ๊ะ

ข่าว ๗ ที ยี่ปัญหา

นาน ๆ จะโดนหนดสักครั้ง คุณดีดีจึงจำห้าจำสิบไม่ได้ว่า ปลั๊กอันไหนคือปลั๊กของเครื่องโดนหนด
งานนี้คงต้องขอแรงคุณช่วยหาปลั๊กที่ถูกต้องให้หน่อย

กติกาง่าย ๆ กรุณาถ่ายเอกสารส่งคำตอบมาที่พิพิธภัณฑ์ผ้า มหาวิทยาลัยนเรศวร แล้วรอดูว่าจะเป็นผู้โชคดี ๑ ใน ๕ หรือไม่

เฉลยเกม นี้ออกบอกด่วน
จากจุลสารเส้นฝ้าย สายไหม ฉบับที่ ๓

รายชื่อผู้โชคดีได้รับกระเป๋าใส่โทรศัพท์มือถือ

๑. นายเดชา	ดีมีต
๒. คุณเจนตา	บัวเทศ
๓. นางสาวอลิษา	ทองทอง
๔. นางสาวปัทมนันท์	สนจ๊วย
๕. คุณอนิวัฒน์	สรรคพงษ์

รอรับรางวัลได้เลย หรือติดต่อกลับมาที่ ๐ ๕๕๒๖ ๑๐๐๐ ต่อ ๑๑๔๕

คณะผู้จัดทำ ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชาติ ทองเรือง ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิตติมา วิทยาวงศจุ
บรรณาธิการ พรปวีณ์ ทองด้วง **ออกแบบปก** วชิรพงษ์ วงศ์ประสิทธิ์
กองบรรณาธิการ ทัดทริยา เรือนคำ ว่าที่ร้อยตรีพิเชษฐ์ ลิงเทศ วรณชลี กุลศรีไชย จิตติมา เข็มแก้ว
 สุกมาศ อำทอง สมมาต เพ็ชรร้อน จารุวรรณ แยมมีศิลป์

ส่งข่าวสารและข้อเสนอแนะได้ที่ งานประชาสัมพันธ์ พิพิธภัณฑ์ผ้า มหาวิทยาลัยนเรศวร ต.ท่าโพธิ์ อ.เมือง จ.พิษณุโลก
 โทร. ๐-๕๕๒๖-๑๐๐๐ ต่อ ๑๑๔๕ E-mail : phompawee@nu.ac.th

พิมพ์ที่ ดาวเงินการพิมพ์ ๒๒๕/๑๖ ถ.บรมไตรโลกนาถ ต.ในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
 โทรศัพท์ ๐-๕๕๒๑-๙๗๗๗ โทรสาร ๐-๕๕๒๑-๙๖๔๖

“...ป่าไปพบเห็นอะไรที่สวยงาม แปลก ก็นำมาออกแบบ ดอกไม้ป่าบางอย่าง ฝักมะค่า ฝักเลื้อยทุกตัว
ถ้าลองพิจารณาดูจะเห็นสีที่กลมกลืนกัน ป่าได้จากฝักเลื้อยมากกว่า เพราะมันให้สีที่กลมกลืน สวย
การทอผ้าตัวตะกอลสำคัญมาก แต่ที่สำคัญที่สุดคือ การออกแบบ”

แสงดา บันสิทธิ์

ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (การทอผ้า) พุทธศักราช ๒๕๒๙

ตัวตนพิพิธภัณฑ์ผ้า

- ปรัชญา** ผ้าทอไทย คุณค่าเพิ่มทางวัฒนธรรม
- ปณิธาน** มุ่งอนุรักษ์ สืบสาน และพัฒนาผ้าทอไทยให้คงอยู่อย่างแพร่หลาย
- วิสัยทัศน์** พิพิธภัณฑ์ผ้าเป็นศูนย์กลางในการอนุรักษ์ สืบสาน และเผยแพร่ข้อมูลทางด้านผ้าไทยในเขตภาคเหนือตอนล่าง เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านผ้าทอสู่สากล
- พันธกิจ**
๑. มุ่งอนุรักษ์ผ้าทอของไทย
 ๒. ส่งเสริมและพัฒนากลุ่มทอผ้าเพื่อยกระดับคุณภาพผ้าทอโดยเฉพาะในเขตภาคเหนือตอนล่างสู่มาตรฐานสากล
 ๓. สนับสนุนให้ประชาชนทั่วไปได้ตระหนักในคุณค่าของผ้าทอและสร้างสรรคงานเพื่อเพิ่มรายได้
- เป้าประสงค์**
๑. เพื่อเป็นแหล่งสารสนเทศทางวิชาการด้านผ้าไทยในรูปแบบของพิพิธภัณฑ์และสื่อต่าง ๆ
 ๒. เพื่อเป็นศูนย์บริการวิชาการและเป็นแหล่งท่องเที่ยวเกี่ยวกับผ้าทอไทยให้กับสาธารณชน
 ๓. เพื่อเป็นหน่วยงานสนับสนุนมหาวิทยาลัยทางด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

ขอบคุณผู้ให้การสนับสนุนการผลิต

จุฬารเส้นฝ้าย สายไหม

พิพิธภัณฑ์ผ้า มหาวิทยาลัยนเรศวร
ตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง
จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

ชำระค่าฝากส่งรายเดือน
ใบอนุญาตเลขที่
๘๕/๒๕๒๑ พิษณุโลก